

Koordinator: Emily Halvorsen
+47 468 50 786
rogaland@fnf-nett.no
www.fnf-nett.no/rogaland
Gamle Jåttåvågen 67, 4020 Stavanger
Org.nr. 998 129 028

Stavanger kommune
Bymiljø og utbygging
postmottak.bmu@stavanger.kommune.no

Stavanger, 29. juni 2018

Innspill til klima- og miljøplan for Stavanger 2018 - 2030

Forum for Natur og Friluftsliv i Stavanger (FNF) er et nettverksforum for flere frivillige lag og foreninger med tilhold og medlemskap i Stavangerområdet. Foreningene som er med i Stavanger er som følger: Stavanger Turistforening, Naturvernforbundet i Stavanger, speidergruppene i Stavanger ved NSF Vesterlen krets og Rogaland KFUK-KFUM speidere, Stavanger O-klubb, Sørmarkas Venner, Stavanger Kajakklubb, Gandsfjord Seilforening, Norsk Ornitologisk Forening Stavanger og omegn lokallag, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd., Syklistenes Landsforening Nord-Jæren og Ryfylke lokallag, og Stavanger Kiteklubb.

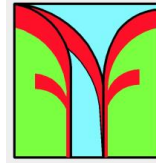
Vi viser til FNF Stavanger faglig råds tidligere innspill til planprogrammet og er glad for at flere av forslagene ble inkludert i det videre arbeidet, da spesielt referanser til naturens verdi i klima- og miljøsammenheng. Stavanger kommune deltar i flere samarbeidsfora og da er spesielt UNaLab (Urban Nature Labs) viktig for FNF foreningens interesseområder. Vi ser fram til å høre mer om naturvennlige tiltak og muligheter for samarbeid. Vannforvaltningsarbeidet er adressert spesifikt i planen og listen over prioriterte forekomster gir et innblikk i hvor viktig og vanskelig arbeidet er.

Til å være en av Stavangers viktigste planer, på sikt kanskje den viktigste, er klima- og miljøplanen nøktern og har fått svært lite oppmerksomhet. Vi håper at videre medvirkningsprosesser vil skape mer engasjement. Når det gjelder konkrete mål for reduksjon i klimagasser mener vi at Stavanger bør være like ambisiøs som Bergen og Oslo. En av de største utfordringene i Stavanger og Rogaland er stadig ny veibygging. Når Ryfast og seinere Rogfast koples på Stavanger kan målene om 0-vekst i transportarbeidet være nær umulig å innfri. Vi er derfor svært skeptisk til utbygging av økt veikapasitet og planen må i så fall vise hvordan man skal håndtere økt vekst i biltrafikk. En enda mer ambisiøs satsing på sykling og gange der eksisterende veier eller filer forbeholdes myke trafikanter kan bidra noe. Stavanger ønsker å lære fra København og andre 'spydspisser' der omprioritering av bruk av veier er et viktig virkemiddel. Kanskje det er på tide også her?

Ellers er FNFs anbefalinger som følger:

FNF er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. I Rogaland representerer organisasjonene ca. 55 000 medlemskap og mer enn 550 årsverk frivillig arbeid. Disse er med: Stavanger Turistforening, Haugesund Turistforening, Norges Jeger og Fiskerforbund-Rogaland, Norges speiderforbund Vesterlen krets, Rogaland KFUK-KFUM speidere, Haugaland KFUK-KFUM speidere, Norsk Ornitologisk Forening avd. Rogaland, Naturvernforbundet i Rogaland, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd., Syklistenes Landsforening Nord-Jæren og Sør-Jæren, Rogaland Orienteringskrets, Stavanger Kajakklubb, Haugesund Kajakklubb, Sørmarkas Venner, Gandsfjord Seilforening, Stavanger Kiteklubb, Sola Brettseilerforening og friluftsrådene. FNF Rogaland har og to lokale fora, FNF Stavanger og FNF Haugalandet.

Naturens rolle for luftkvalitet og støyskjerming

- Vi savner et større fokus på trær og annen vegetasjon som tiltak for å bedre luftkvalitet. Det er vel kjent at noen arter fungerer bedre enn andre. Tiltakene kan gjerne komme i grønn plan men bør også refereres til i denne planen.
- Grønne vegger, voller og andre naturvennlige tiltak mot støy bør inngå i føringer for planlegging av veier, også sykkelveier. Artene bør være variert og bidra til mål om økt naturmangold.

Klimabudsjett og estimat ved arealbruksendringer

- Uten et budsjett blir det vanskeligere å evaluere måloppnåelse. Det vi ønsker å oppnå av klimagasskutt er høyst målbart. Miljødirektoratet ruller i disse dager ut regneark og råd for hvordan effekten av forskjellige klimatiltak kan beregnes. Arealbruksendringer blir også en del av verktøyene for kommunene. Enn så lenge oppfordrer vi Stavanger kommune til å gjøre sine egne beregninger, spesielt der jordsmonn og natur ellers forstyrres eller planlegges nedbygd men også restaureringstiltak av f.eks. skog, myr og vannforekomster. Uansett må endringene med i et regnskap til slutt. Ved å budsjettere vil en kunne ha mer kontroll og kunne justere bedre underveis. Vi tror også at et budsjett vil kunne bidra til økt engasjement.

Områdeplaner; hvordan bygge plass til flere uten å ta hager og grønne restarealer

- Vi forstår behovet for å bygge høyt og tett i nærheten av hovedtransportåre men er bekymret for tilsynelatende iver etter å dekke over mange små grønne områder uten å foreta en evaluering av hva arealbruksendringen betyr, ikke bare for klima, men også for naturmangfold og klimatilpasning. De små grønne restarealene og alle hagene har en svært viktig funksjon i så måte. Kommunen har som mål å øke det biologiske mangfoldet og da blir det viktig å beholde hager og oppfordre eiere til variert og dyrevennlig planting som også bidrar til god avrenning og fordrøyning.
- Vi har merket at noen av byens fremste arkitekter har tatt til orde for smartere, tettere design, med naturvennlige materialer, med svært god utnyttelse, der naturen og hager bevares, sola slipper til, naturmangfold blir prioritert og attraktive levekår blir resultatet. Lytt til disse lokale arkitektene og bruk mer tid på å få med slike kvaliteter i områdeplanene, også i sentrum.

Innspillene gjelder både planen og handlingsplanen. Vi forstår at mye som gjelder natur vil komme i ny plan for grønn struktur men mener at flere tiltak bør i det minste refereres til i klima- og miljøplanen. Vi håper det blir blest om planen når den er vedtatt og, ikke minst, et budsjett kommer på plass. Lykke til videre med arbeidet.

Med vennlig hilsen
For FNF foreninger i Stavanger

Emily Halvorsen
Koordinator

Kopi:
Stavanger kommune v. Park- og veiavdeling
Rogaland fylkeskommune
Fylkesmannen i Rogaland
FNF Stavanger faglig råd